25-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

1942
ОКТЯБРЬ
8
КĔÇНЕРНИКУН
235 (6170) №

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

Чăваш Коммуни

МТС-сен Политотделĕсем тăратнă тăрăх, машинăсемпе тракторсен паркĕпе лайăх усă курнăшăн тата трактор ĕçĕсен çулталăкри планне срокчен тултарнăшăн, ялхуçалăхĕнче малта пыракансен республикăри Хисеп хăми çине çаксене кĕртнĕ:

Сĕнтĕр МТС-ĕ тăрăх:

147. Трактористка **Ольга Петровна Петрова;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 119 процент тултарнă, 227 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

148. Тракторист **Валерий Ермолаевич Балашев;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 139 процент тултарнă, 92 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

149. Трактористка **Ксения Матвеевна Родионова;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 147 процент тултарнă, 198 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

150. Тракторист **Егор Петрович Петров;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 142,6 процент тултарнă, 247 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

151. Трактористка **Олимпиада Андреевна Андреева;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 144,3 процент тултарнă, 135 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

Çĕрпӳ МТС-ĕ тăрăх:

152. **14-мĕш номерлĕ трактор бригади** (бригадирĕ **Н. З. Картошкин** юлташ); вăл бригада трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 115 процент тултарнă, 700 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

153. Тракторист **Иван Гаврилович Гаврилов;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне, авăн çапассисĕр пуçне, 198 процент тултарнă, 243 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

154. Тракторист **Павел Иванович Орлов;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне 250 процент тултарнă, 1.062 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

155. Тракторист **Иван Петрович Беспалов;** вăл трактор ĕçĕсен çулталăкри планне 242 процент тултарнă, 613 килограмм горючи перекетлесе хăварнă.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Октябрĕн 6-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ

Октябрĕн 6-мĕшĕнче пирĕн войскăсем противникпа **Сталинград** районĕнче тата **Моздок** районĕнче çапăçнă. Ытти фронтсенче паллă улшăнусемех пулман.

* * *

Октябрĕн 5-мĕшĕнче пирĕн авиаци чаçĕсем фронтăн тĕрлĕ участокĕсенче нимĕçсен 5 танкне, войскăсем турттарса пыракан 25 автомашинине тата горючи тултарнă 5 автоцистернине пĕтерсе тăкнă е сиенленĕ, боеприпассен 3 складне сирпĕнтерсе янă, артиллерин 5 батарейине пусарса лартнă, противникăн пехотине пĕр ротăна çити сапаласа янă, вĕсенчен пĕр пайне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Сталинград районĕнче çаплах хаяр çапăçусем пынă. Противникăн пехотин тата танкĕсен пысăк вăйĕсем завод поселокне каймалли çулсем çинче вырτакан пирĕн позицисене татти-сыпписĕр атакăланă. Кăнтăр тĕлнелле нимĕçсен 12 танкĕ поселокăн пĕр кварталне кĕрсе кайнă. Пирĕн чаçсем пирĕн оборонăна савăлланса кĕрсе кайнă танксемпе çапăçнă. Каç пуласс умĕн çав 12 танкран вунпĕрĕшне пĕтерсе тăкнă. Н-ски соединенин боецĕсем кункаçа нимĕçсен пехотине пĕр батальона çити пĕтерсе тăкнă, 18 танкне персе çĕмĕрнĕ е çунтарса янă, пăшалпа тата пулеметпа персе, противникăн 3 самолетне ӳкернĕ.

* * *

Сталинградран çурçĕр-хĕвеланăçнерехре Н-ски чаçăн боецĕсем, противник хаяррăн хирĕç тăнине çĕнтерсе, пăртак малалла кайнă. Çав çапăçусенче нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 500 çынна çити вĕлерсе пĕтернĕ тата противникăнне 3 танк, 9 оруди, минометсен 2 батарейине, 3 миномет тата 13 пулемет пĕтерсе тăкнă. Н-ски гвардейски чаçăн подразделенийĕсем халăх пурăнакан пĕр пункт хĕррине кĕрсе кайнă та 10 дзотпа блиндажа çĕмĕрнĕ тата 150 гитлеровеца вĕлернĕ.

* * *

Моздок районĕнче Н-ски чаçăн артиллерисчĕсемпе минометчикĕсем противникăн виçĕ атакине сирсе янă, çав çапăçура противникăн 4 танкне, 10 пулеметне, 2 автомашинине пĕтерсе тăкнă тата 200 гитлеровеца çити вĕлернĕ. Минометчиксем — Кабаков, Горбунов, Смирнов тата Филиппов юлташсем нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 100 çынна çити вĕлернĕ. Тепĕр участокра халăх пурăнакан пĕр пунктшăн хаяррăн çапăçнă. Пункт тăватă хутчен аларан алла куçнă. Хаяр çапăçусем хыççăн пирĕн часть çав халăх пурăнакан пунктран тухса кайнă.

* * *

Виçĕм кун Синявино районĕнче противник пирĕн позицисене икĕ дивизи вăйĕсемпе атакăлама пуçланă. Противникăн пур атакисене те, ăна пит пысăк çухатусем кӳрсе, сирсе янă. Çав çапăçусенче нимĕçсен 16 танк тата 4.000 салтакпа офицера çити пĕтнĕ.

* * *

Новороссийскран кăнтăр-хĕвелтухăçнерехре пирĕн чаçсем противникăн пысăк вăйĕсем тунă атакисене сирсе янă. Йышăннă рубежсене çирĕп тытса тăраççĕ. Çапăçу хирĕнче тăшманăн 200 ытла вилли выртса юлнă. Нимĕçсен пĕр танкне персе çĕмĕрнĕ тата артиллерин 6 батарейине пусарса лартнă.

* * *

Краснолуцкий, Фомин тата Шевелев юлташсем командир пулса тăракан чаçсен летчикĕсем противникăн аэродромне тапăннă. Аэродром тĕлне ним кĕтмен çĕртен вĕççе тухса, вĕсем бомбăсем пăрахнă тата нимĕçсен аэродром çинчи самолечĕсене пулеметпа пенĕ. Çапла нимĕçсенне 5 самолетне пĕтерсе тăкнă, 3 самолетне сиенленĕ.

* * *

Румынсен 1-мĕш пехотнăй дивизийĕнчи 5-мĕш егерски полкăн 1-мĕш ротинчен Сталинградран кăнтăртарахра тыткăна илнĕ салтак Марин Диакон çапла каласа панă: «Халăх пурăнакан пункта илме хăтланни пирĕн полка пит хакла ларчĕ. Эпир темиçе хутчен те наступлени туса пăхрăмăр, анчах кашнинчех çĕмĕрсе тухма çук вут-çулăм стени çине пыра-пыра тăрăнтăмăр, вара йывăр çухатусем тӳссе каялла чака-чака кайрăмăр. Çитменнине тата каялла чакнă чухне пирĕн çине пирĕн хыçра тăракан нимĕçсем пеме пуçларĕç. Эпир икĕ вут-çулăм хушшине лекрĕмĕр, вара тата пысăкрах çухатусем тӳсмелле пулчĕ. 1-мĕш ротăра 20 çынран ытла юлмарĕ. Хуйха ӳкнĕ салтаксен чунхавалне кăшт та пулин çĕклес тесе, офицерсем вĕсене Украинăра тата Крымра лайăх çĕрсем парасси çинчен каласа илĕртеççĕ, анчах вăл та пулăшмасть. Салтаксем нумайĕшĕ Гитлершăн вăрçасшăн мар. Вĕсем нимĕçсене кураймаççĕ, çак вăрçă пирки вĕсем айăплă тесе шутлаççĕ».

* * *

Ленинград облаçĕнчи Панфилово ялне гитлеровецсенчен ирĕке кăларсан, ялти çынсем нимĕçсен фашистла ирсĕрĕсем темĕн те пĕр усал туса пĕтерни çинчен каласа кăтартнă. Нимĕçсен карательнăй отрячĕ ялти 16 колхозницăна арестленĕ. Гитлеровецсем вĕсене партизансем ăçта тăнине каласа пама хушнă. Совет хĕрарăмĕсем вĕсем ыйтнине хирĕç нимĕн те чĕнмен. Гитлеровецсем пĕр колхозницăна çăлса илнĕ те допрос тунă çĕрти сарай умĕнчех çакса вĕлернĕ. Анчах та совет патриоткисене бандитсен çакăн пек усал ĕçĕ те хăратса пăрахма пултарайман. Вара нимĕçсен фашистла ирсĕрĕсем колхозницăсене тискеррĕн асаплантарма пуçланă, вĕсене штыкпа чике-чике пĕтернĕ, кăкăрĕсене татса илнĕ, унтан вара кăраççинпа сапса чĕрĕллех çунтарса янă.

* * *

Ремшейд хулинче (Хĕвеланăç Германи) «Стальиндустри» заводĕнчи рабочисем администраци умне çакăн пек требованисем тăратнă: ĕçукçине хăпартмалла, ĕçукçинчен штрафсем тата ытти тĕрлĕ укçа тытса юлма пăрахмалла, апат-çимĕçе лайăхлатмалла. Завод администрацийĕ çак требованисене пĕрне те йышăнман. Вара нумай цехсенче рабочисем ĕçе тухма килĕшмен, забастовка пуçласа янă. Эсэсовецсем 300 рабочие ытла арестлесе тĕрмене хупнă. Арестленĕ рабочисенчен вунтăваттăшĕ, вăл шутра 3 итальянецпа 5 француз, хĕнениле тӳсеймесĕр часах вилсе кайнă.

Октябрьти революци 25 çул тултарнă тĕле ялхуçалăхĕнчи ĕçсене тата ялхуçалăх продукчĕсене хатĕрлессине пĕтĕмпех вĕçлесе çитерер

Тырпулсене пухса кĕртесси тата ялхуçалăх продукчĕсем хатĕрлесси яланах пирĕн правительствăпа пирĕн партин пысăк ĕçĕ пулса тăнă. Партипе совет органĕсем çак ыйтусемпе вăрçăччен те нумай ĕçленĕ. Халĕ, отечественнăй вăрçă вăхăтĕнче, ялхуçалăх продукчĕсене пухса кĕртес тата заготовкăсен планĕсене тултарас ĕçсем политика тĕлĕшĕнчен çавтери пысăк вырăн йышăнса тăраççĕ.

Тăван çĕршыв умĕнчи ответлăха ăнланса илсе, Чăваш республикинчи колхозниксемпе колхозницăсем кăçал тырпулсене пухса кĕртес ĕçсене начар мар туса ирттерчĕç. Пирĕн республикăри колхозсем нумайĕшĕ тырпулсене пухса кĕртес тĕлĕшпе вăрçăри пек ĕçлерĕç. Колхозниксемпе колхозницăсем çак ĕçре хăйсен патриотизмне, тăван çĕршыва парăнса тăнине тата тепĕр хут палăртрĕç.

Пучахлă тырăсене, пăрса йышши тата кĕрпе тумалли культурăсене республика пĕтĕмпех пухса кĕртрĕ. Капансем хывас ĕç вĕçленсе пырать. Çак кунсенче ĕнтĕ советсемпе парти организацийĕсен авăн çапса пĕтерес, государствăна тырă парас, техникăллă культурăсене, пахча-çимĕçсене пухса кĕртес, кĕрхи çĕртме тăвас тата выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕçсем çине уйрăмах хытă çавăрăнса пăхмалла. Колхозсемшĕн, çавăн пекех пирĕн пуриншĕн те, халĕ ялхуçалăх ĕçĕсене пурне те фронтри пек туса пырса, хăвăртрах вĕçлессинчен ответлăрах задача урăх çук.

Тырă вырас ĕçе республикăра вăхăтра туса пĕтертĕмĕр пулсан, ялхуçалăх продукчĕсемпе пахча-çимĕçсем хатĕрлес ĕç вара çителĕксĕр пулса пырать. Октябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне республика государствăна тырă тăратас плана мĕнпур секторсем тăрăх илсен 41,3 процент тултарнă, 1941 çулта вара çак куна тырă парас плана 48,7 процент тултарнă пулнă. Государствăна тырă парас плана Шупашкар, Октябрьски, Çĕмĕрле, Сĕнтĕрвăрри тата Куславкка районĕсем ăнăçлăн пурнăçа кĕртсе пыраççĕ. Ку енĕпе Шăмăршă, Пăрачкав, Елчĕк тата Первомайски районсем кая юлнă.

МТС-сем ĕçленĕшĕн натуроплата тӳлес ĕç ытла та кая юлса пырать. Октябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне натуроплата тыррине парас план 30,1 процент пурнăçа кĕнĕ. Чылай районсем тăрăх натуроплата планне тултарас ĕç çителĕксĕр пулса пыни райсовет исполкомĕсем, ВКП(б) райкомĕсем, çавăн пекех МТС-сен директорĕсемпе политотделсен начальникĕсем çак ĕçе çителĕксĕр ертсе пынинчен килет. Çак çитменлĕхе çывăх вăхăтрах пĕтерес пулать. Райсовет исполкомĕсен председателĕсен, ВКП(б) райкомĕсен секретарĕсен, МТС-сен директорĕсемпе политотделсен начальникĕсен çак ĕçе хăйсен аллине илсе, колхозсем натуроплата тыррине парас ĕçе вăйлатмалла.

Обязательнăй поставкăсене тата натуроплата тыррине парас ĕç çителĕксĕр пулса пыни парти организацийĕсем массăсем хушшинчи политикăллă ĕçе хуçалăхри задачăсене пурнăçа кĕртессипе çыхăнтарса пыманнинчен килет. Райсовет исполкомĕсен тата ялсоветсен председателĕсем, хатĕрлев ĕçĕнчи работниксем нумайĕшĕ хальхи вăхăтра пирĕн çĕршыв умĕнче мĕн пек пысăк хăрушлăх тăнине паянччен те ăнланса çитмен, тимсĕрлĕхе тата йăвашчунлăха пĕтермен, тырпул тăратас ĕç хăйне хăй пулса пырасси çине шанса лараççĕ, государствăна тырă, çĕрулми, пахча-çимĕçсем тата ытти ялхуçалăх продукчĕсем парас енĕпе пилĕккунлăх заданисем мĕнле пурнăçа кĕрсе пынине тăтăшах мар тĕрĕслесе пыраççĕ, колхозăн шалти ĕçĕсем валли тата колхозниксене аванс пама тырă уйăрас йĕрке çинчен кăларнă закона пăснисене хирĕç çийĕнчех кĕрешсе пымаççĕ, уйрăм колхозсем государство умĕнчи обязательствăсене тултарас ĕçе сӳрĕккĕн туса пынине вăхăтра палăртмаççĕ, вĕсене лайăхрах ĕçлеттерме тăрăшмаççĕ. Çак çитменлĕхсене кĕске вăхăтрах пĕтерес пулать. Райсовет исполкомĕсен председателĕсен тата парти райкомĕсен секретарĕсен пирĕн умра тăракан задачăсене пурнăçа кĕртес ĕçре кашни районрах тата колхозрах çирĕп йĕрке тата дисциплина тăвас пулать.

Тырпул тăратас план пурнăçа кĕресси авăн çапас ĕçрен килет. Çакна колхозсен, ялсовечĕсен, районсен руководителĕсем нумайĕшĕ ăнланаççĕ, анчах вĕсем авăн çапас ĕçе хăвăртлатма тивĕçлĕ мерăсем йышăнмаççĕ. Авăн çапас ĕç республикăра питĕ вăраххăн пулса пырать. Пирĕн çакна ăнланса илес пулать: çапса пуçтарса хуман тырă вăл— пухса кĕртмен тырă. 1941 çулта пирĕн республикăра авăн çапас ĕç питех те вăраха кайрĕ, кăçалхи çуркуннеччченех пычĕ. Çавна пула тырпул нумай тăкăланса пĕтрĕ. Çакна шута илсе, пирĕн кăçал пĕлтĕрхи йăнăша тума юрамасть. Авăн çапас ĕçе кунран кунах вăйлатса пымалла. Çанталăк лайăх тăнă вăхăтра кунĕн-çĕрĕн авăн çапас пулать. Авăн çапас ĕç Советски, Чкаловски, Елчĕк, Элĕк, Калинински, Октябрьски тата Пăрачкав районĕсенче начар пулса пырать. Çав районсенче авăн çапас ĕçе хĕллене кĕртсе ярас хăрушлăх пур. Кун пек пулсан вара, çав районсен руководителĕсем пысăк айăпа кĕреççĕ. Авăн çапас ĕçе вăйлатма пирĕн халех татăклă мерăсем йышăнас пулать. Трактор вăйĕпе тата лашасемпе ĕçлекен молотилкăсемпе, комбайнсемпе пуринпе те авăн çапмалла, çавăн пекех алăпа авăн çапас ĕçе анлăн туса пымалла. Тырпулсене çапса пĕтерес ĕçе хăвăртрах вĕçлеме пирĕн кунĕн-çĕрĕн ырми-канми ĕçлес пулать.

Çĕрулми тата пахча-çимĕç хатĕрлес ĕç республикăра çителĕксĕр пулса пырать. Пирĕн çакна ăнланса илмелле: çĕрулми тата пахча-çимĕç—иккĕмĕш тырă. Государствăна çĕрулми тата пахча-çимĕç вăхăтра парасси вăрçăпа хуçалăх тĕлĕшĕнчи пысăк задача пулса тăрать. Çак культурăсене пухса кĕртес ĕçе вăраха яма юрамасть, мĕншĕн тесен ку ĕçре кая юлни çĕрулми тата пахча-çимĕç çĕрсе пăсăласси патне илсе çитерме пултарать.

Уйрăм районсенчи райисполкомсемпе ВКП(б) райкомĕсем çĕрулмине палăртнă срокра—октябрĕн 1-мĕшчен пухса кĕртсе пĕтерейменрĕç. Çĕрулми тата пахча-çимĕç хатĕрлес ĕç республикăра начар пулса пырать. Çĕрулми хатĕрлес плана октябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне 28 процент пурнăçланă. Ку енĕпе Шăмăршă, Çĕмĕрле тата Пăрачкав районĕсем уйрăмах кая юлнă. Государствăна пама çĕрулми тата пахча-çимĕç типĕтессине организацилес ĕç— халĕ питех те пысăк ĕç. Анчах нумай колхозсенче тата Апат-çимĕç промышленноçĕн Халăх Комиссариачĕпе Торгплодоовощтрест предприятийĕсенче çак ĕçе халиччен те тивĕçлĕ пек организацилемен-ха.

Çĕрулмине тата пахча-çимĕçе хĕллехи вăхăтра усрама хранилищĕсене тата шăтăксене лайăх майласа хумалла. Пĕлтĕр вĕсене мĕнле усранине тĕрĕслесе тăман пирки çĕрулми тата пахча-çимĕç пăсăлса пĕтни сахал мар пулнă. Кăçал çав йăнăша шута илмелле. Пахча-çимĕç тата çĕрулми мĕнле усраннине районри руководительсен хăйсен тĕрĕслесе тăмалла, вĕсене унталла-кунталла сапаласа пĕтерме памалла мар. Уйрăм колхозсенче çĕрулмине тата пахча-çимĕçе государство умĕнчи обязательствăсене тултаричченех тата вăрлăхлăх уйăрса хуричченех ĕçкунĕсем тăрăх салатнă фактсем пулнă. Çавăн пек тума памалла мар.

Пирĕн республикăра техникăллă культурăсем хатĕрлес ĕç пысăк вырăн йышăнса тăрать. Кăçал пирĕн колхозсем пысăк тухăçлă йĕтĕн-кантăр туса илчĕç. Çĕмĕрле районĕнчи «Красноармеец» колхоз 85 гектар йĕтĕн акса турĕ, ăна вăхăтра пухса кĕртрĕ, унта кашни гектар пуçне вăтам шутпа 4 центнертан кая мар йĕтĕн сӳсĕ тухнă. Пăрачкав районĕнчи «Трактор» колхоз кашни гектартан вăтам шутпа 5 центнер йĕтĕн сӳсĕ туса илнĕ. Елчĕк районĕнчи «Осоавиахим» колхоз кантăр нумай тунă. Ăçта йĕтĕн-кантăр акса тăвас тĕлĕшпе колхозсем тăрăшса ĕçлеççĕ, унта вĕсем çак культурăсене лайăх ӳстереççĕ, вăхăтра сӳс тăваççĕ, государство умĕнчи обязательствăсене тултараççĕ. Çавăнпа пĕрлех чылай колхозсенче техникăллă культурăсен тухăçне ӳстерес тĕлĕшпе начар ĕçлеççĕ, вĕсене вăхăтра пухса кĕртсе çапма, сӳс тума тăрăшмаççĕ. Йĕпрес, Первомайски, Улатăр районĕсенче йĕтĕне сарма тата шыва хутма тытăнман. Çывăх кунсенчех йĕтĕн-кантăра сарас тата шыва хутас ĕçсене туса пĕтермелле. Государство умĕнчи обязательствăсене вăхăтра тултармалла.

Республикăри колхозсем чылайĕшĕ махорка лартса тăваççĕ. Махоркăна вăхăтра пухса кĕртсе государствăна памалла. Кăçал махорка лайăх пулчĕ. Октябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне государствăна махорка парас ĕçĕн планĕ 10 процент анчах пурнăçа кĕнĕ. Красноармейски, Шăмăршă тата Тăвай районĕсем махорка пама паян кунччен те тытăнман. Чи çывăх кунсенчех махоркăна типĕтсе хатĕрлев пункчĕсене леççе памалла. Çанталăк лайăх тăнипе махорка тунисенчен калчасем шăтса ӳсрĕç. Çав калчасене пăхса ӳстерсе махорка нумайрах туса илме тăрăшмалла.

Ялхуçалăх çулне вĕçлемелли кунсем çывăхарса çитрĕç. Советсемпе парти органĕсен руководителĕсен çакна ăнланса илмелле: ялхуçалăх ĕçĕсем çывăхри кунсенче тата эрнесенче мĕнле пулса пынинчен ялхуçалăх çулĕн результачĕ мĕнле пуласси килет. Пĕтĕм ĕç халĕ эпир пысăк тухăçлă тырпулшăн вĕçне çитиех кĕрешме пĕлнинчен тата тăрăшса ĕçленинчен килет. Колхозниксемпе колхозницăсем темиçе уйăх хушши тăрăшса ĕçленипе тунă тырпула тата пахча-çимĕçе вăхăтра пухса кĕртсе, эпир çĕршыв тата Хĕрлĕ Çар валли апат-çимĕç ытларах пама пултарăпăр.

Пирĕн çĕршыври малта пыракан колхозсем Октябрь уявĕ умĕнхи ăмăртăва хутшăнса, мĕнпур колхозсене ялхуçалăх çулне ăнăçлăн вĕçлеме, государство умĕнчи обязательствăсене чыслăн пурнăçа кĕртме чĕнчĕç. Вĕсен чĕнĕвне тата хамăр çине илнĕ обязательствăсене пурнăçа кĕртес тĕлĕшпе çине тăрсах ĕçлер. Ялхуçалăхĕнчи ĕçсене пурне те вăхăтра туса пĕтерер.

Большевикла ертсе пырас искусство вăл — тĕп вăйсене ĕçе татса паракан участоксенче пухса тăратмаллине, çав участоксенче çĕнтерӳ тунипе пĕтĕм ĕçе ăнăçлăн вĕçлесе çитермеллине пĕлтерет. Пирĕн умра хальхи вăхăтра авăн çапас, государствăна тырă парас, техникăллă культурăсене, пахча-çимĕçсене, вăрлăхлăх куракăсене пухса кĕртес, кĕрхи çĕртме тăвас ĕçсене хăвăртрах туса пĕтерес тата колхозсен выльăх-чĕрлĕхĕсене валли ăшă витесемпе апат хатĕрлес задачăсем тăраççĕ. Çав ĕçсене ăнăçлăн туса çитересси партипе совет органĕсем хăйсен ĕçне вăйлатнинчен килет. Партиллĕ-организациллĕ тата партиллĕ-политикăллă ĕçсене анлăн туса пымалла. Октябрь уявĕ умĕнхи социализмлă ăмăртăва анлăн сармалла.

Халĕ пĕтĕмпех вăрçă вăхăчĕ ыйтнине тивĕçтерес ĕçе пăхăнтармалла. Йăлтах — фронт валли, йăлтах — çĕнтерӳ тума! Колхозлă ял халĕ нихăçанхинчен вăйлăн ĕçлет, колхозниксемпе колхозницăсен ĕçри çĕкленĕвĕ пирĕн умра тăракан чи пысăк ĕçсене кĕске срокрах пурнăçа кĕртме май парать. Партипе совет организацийĕсен руководителĕсем яланах массăсем хушшинче пулсан, ĕççыннисем хушшинче вăхăта-мĕне пăхмасăр, вăйхала хĕрхенмесĕр тăрăшса ĕçлесен, фронтпа çĕршыв валли тырă, аш-какай тата промышленность валли чĕр-тавар ытларах та ытларах туса парăпăр.

Юлташсем — колхозниксемпе колхозницăсем! Социализмлă ăмăртăва анлăн сарса ялхуçалăхĕнчи ĕçсене тата ялхуçалăх продукчĕсем парса татассине Октябрьти аслă революци XXV çул тултарнă тĕле вĕçлесе çитерер!

А. МАТВЕЕВ,
Чăваш АССР Совнаркомĕн Председателĕ.

Обязательствăсене чыслăн пурнăçласа пыраççĕ

ÇĔМĔРЛЕ. (**«Чăваш Коммуни» корр.**). Районри колхозсем, Алтай крайĕнчи колхозниксен чĕнĕвне ырласа, хăйсем çине татăклă обязательствăсем илеççĕ. Кашни колхозникпе колхозница тата кашни колхоз Октябрьти социализмлă аслă революци XXV çул тултарнине тата пысăкрах çитĕнӳ тунипе кĕтсе илме хатĕрленет

Ворошилов ячĕпе тăракан тата «1-ое мая» колхозсем авăн çапас, пахча-çимĕç пухас тата çĕрулми кăларас ĕçсене районра пуринчен малтан вĕçлерĕç. Государство умĕнчи обязательствăсене вĕсем пурне те тенĕ пекех тултарнă. Çитес кунсенче кĕрхи çĕртме туса тата йĕтĕн-кантăр тылласа пĕтереççĕ. Асăннă колхозсем выльăх-чĕрлĕх витисене хĕле кĕме хатĕрлесе çитернĕ.

— Октябрь уявне эпир государствăна памалли пур парăмсене те парса татнипе, хĕле пур енчен те хатĕрленсе çитнипе, выльăх-чĕрлĕх усрамалли плана ытлашшипех тултарнипе кĕтсе илетпĕр,—тет Ворошилов ячĕпе тăракан колхозăн председателĕ Ежов юлташ.

«Красный Октябрь» колхоз членĕсем хăйсем çине авăн çапас ĕçе октябрĕн 15-мĕшне вĕçлеме, кĕрхи çĕртме тумалли плана октябрĕн 10-мĕшĕ тĕлне, государство умĕнчи обязательствăсене октябрĕн 15-мĕшĕ тĕлне тултарма обязательствăсем илнĕ. Халĕ вăл обязательствăсене пурнăçлас тесе колхозниксем хушшинче ăмăрту нихăçанхи пек мар сарăлса кайнă.

Мыслец ялсоветĕнчи «Ударник» колхозпа Сталин ячĕпе тăракан колхоз пĕр-пĕринпе ăмăртаççĕ. Икĕ колхозĕ те кăçал уборка ĕçне начар мар туса пыраççĕ. Октябрĕн 1-мĕшĕ тĕлне вĕсем пахча-çимĕçсене пухса, çĕрулмине кăларса пĕтерчĕç, йĕтĕне çапса сӳс тума сарса хучĕç. Халĕ авăн çапаççĕ, кĕрхи çĕртме тăваççĕ. Октябрь уявĕ умĕнхи ăмăртура çав колхозсем хăйсем çине октябрĕн 20-мĕшĕ тĕлне пур культурăсем тăрăх та авăн çапса пĕтерсе государство умĕнчи обязательствăсене парса татма, выльăх-чĕрлĕх витисене октябрĕн 10-мĕшĕ тĕлне юсама тата çĕнĕрен туса пĕтерме обязательствăсем илчĕç. Вĕсем халь çав обязательствăсене чыслăн пурнăçласа пыраççĕ. Выльăх витисене юсаса пĕтернĕ. Сталин ячĕпе тăракан колхоз çитес кунсенчех çĕнĕрен сурăх вити туса пĕтерет. Авăн çапас, çĕртме тăвас ĕçсене те пысăк хăвăртлăхсемпе туса пыраççĕ.

Х. ЛИСИН.

Уяв умĕнхи ăмăрту вăйланса пырать

СĔНТĔРВĂРРИ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (**Телефонпа**). Алтай крайĕнчи патриотсен чĕнĕвĕ районри кашни колхоза, колхозниксемпе колхозницăсене ялхуçалăх ĕçĕнче çĕнĕ çитĕнӳсем тума хавхалантарчĕ. Нумай колхозсем, колхозниксемпе колхозницăсем Октябрь уявĕ умĕнхи социализмлă ăмăртăва активлăн хутшăнчĕç, уборка ĕçĕсене хăвăрт вĕçлесе пыраççĕ.

Октябрĕн 5-мĕшĕнче районри колхозсем кĕрпе тумалли тата пăрса йышши тырăсене пĕтĕмпех пухса кĕртрĕç, вăрлăхлăх викăна çулса пухас ĕçе вĕçлерĕç. «Пищевик», Буденный ячĕпе тăракан, «Красноармеец» колхозсем çĕç çулларах лартнă çĕрулмине (пурĕ 15 гектар) кăларса пĕтерейменрĕç. Районри ытти колхозсем ку ĕçе те ăнăçлăн пурнăçларĕç.

Социализмлă ăмăрту авăн çапас ĕçре вăйлăн сарăлса пырать. Пустынкассинчи «Труд», Катеркассинчи «Заря», Шуркассинчи «Майăн 1-мĕш», «Восток», Молотов ячĕпе тăракан, Пĕчĕк Маклашкинăри «Красная Армия» колхозсем çак кунсенче пур йышши тырăсене те çапса пĕтерсе итем çинчи ĕçсене вĕçлерĕç. Авăн çапас ĕçе «Осоавиахим» тата ытти малта пыракан колхозсем те çак кунсенчех вĕçлеççĕ. Колхозниксемпе колхозницăсем Октябрьти социализмлă революци 25 çул тултарнă аслă уява ялхуçалăх çулне пысăк пахалăхпа вĕçленипе кĕтсе илессишĕн кĕрешеççĕ.

Кĕрхи çĕртме тăвас ĕçĕн хăвăртлăхĕ юлашки кунсенче чылай ӳсрĕ. Паянхи куна пурĕ 2.100 гектар çинче кĕрхи çĕртме тунă. Кĕрхи çĕртме тумалли плана Ирхçырминчи Ленин ячĕпе тăракан колхоз 90 процент, Çĕнъял Ирхçырминчи Сталин ячĕпе тăракан колхоз 70 процент, Шуршăлти Чапаев ячĕпе тăракан колхоз 55 процент пурнăçланă. Уборка ĕçĕсенче каярах юлса пынă колхозсем те уяв умĕнхи ăмăртăва хутшăннă хыççăн ĕçсене лайăхрах организацилесе тума тытăнчĕç. Шĕнерпуç ялсоветĕнчи «Наука Ленина» колхоз кĕрхи çĕртме тумалли плана 60 процент пурнăçланă.

Н. ПЕТРОВ,
Райçĕрĕç пайĕн главнăй агрономĕ.

ĔÇЕ ОРГАНИЗАЦИЛЕНИ КИРЛĔ

КАЛИНИНО. Кăçалхи çул çĕрулмипе пахча-çимĕçсене пуçтарса кĕртес ĕçе уйрăмăнах пысăк пахалăхпа туса ирттермелле. Анчах та районри чылай колхозсенче ку ĕçе хакламаççĕ-ха. Кивçурт Мăратри «Хĕрлĕ Çăлтăр» колхозра çĕрулмине тирпейлĕн пухса кĕртессишĕн кĕрешмеççĕ. Çĕрулмине плугсемпе кăларнă хыççăн сӳрелесе пымаççĕ. Çавна пула кашни квадратлă метр çинчех 9—10-шар е ытларах та çĕрулми тăпра айне пулса юлать.

Çĕрулмине кăларса пуçтарнă хыççăн пусăсемпе подвалсене виççе хумалла. Колхоз председателĕсемпе бригадирсен тата кладовщиксен ку ĕçе кулленех йĕркелесе пымалла, мĕн чухлĕ çĕрулми кăларса пуçтарнине шута илсе тăмалла. Кивçурт Мăратри колхозăн председателĕ П. Лукин юлташ çĕрулми мĕн чухлĕ тухнипе интересленмест. Колхозниксем кăларса пуçтарнă çĕрулмине витресемпе тата урăх япаласемпе виççе лав çине тиеççĕ. Бригадирсем кашни колхозник мĕн чухлĕ çĕрулми кăларнине витресемпе, чĕрессемпе танлаштарса илеççĕ.

Сăкăтри Буденный ячĕпе тăракан колхозра çĕрулми кăларассине «ятне тусан юрать» тенĕ пекех тăваççĕ. Çĕрулмине çеçкине çумламасăрах плугпа кăлараççĕ. Çавна пула çĕрулми çеçке çине нумай каять. Кăларнă çĕрулмине турттарнă чухне те тăккалаççĕ. К. Краснова ертсе пыракан 5-мĕш бригадăра çĕрулмине турттарса кайнă çул çинче тăршшĕпех çĕрулми выртать.

Сентябрĕн 24-мĕшĕнче колхозри ĕçсене ĕçлеме мĕн пурĕ те 20 çын çеç тухнă. Вĕсем те 3—4 сехет ĕçленĕ хыççăн килти ĕçсене тума пикеннĕ. Çапла вара колхозниксем, килти ĕçсене ĕçлесе, колхозри ĕçсене 3—4 кун хушши тухман. Колхозăн руководителĕсем кунпа килĕшнĕ, йăваш кăмăллă пулса ларнă. Çавна пула çĕрулмипе пахча-çимĕçсене пуçтарса кĕртесси колхозра тăсăлса пырать

Г. МАТВЕЕВ.

Шкул ачисен ĕçкунĕсем нумай

ЕТĔРНЕ. Кăçалхи ялхуçалăх ĕçĕсене тунă çĕрте шкул ачисемпе пионерсем колхозсене пысăк пулăшу пачĕç. Районри шкул ачисем уйри тырпулсене пуçтарса кĕртнĕ вăхăтра пĕтĕмпе 5.355 ĕçкунĕ ĕçлесе илнĕ.

Уйрăмăнах Стрелецкинчи туллимар вăтам шкулта вĕренекенсем колхоз производствинче тăрăшса ĕçленине палăртмалла. Ку шкулта вĕренекенсем А. Кочергина 106 ĕçкунĕ, Б. Слетописцев 138 ĕçкунĕ, П. Сторонов 120 ĕçкунĕ тунă. Пĕрремĕш Ирçери «Сура» колхозри 6-мĕш класра вĕренекен В. Николаев виçĕ уйăх хушшинче 150 ĕçкунĕ ĕçлесе илнĕ.

И. ЛЬВОВ.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Октябрĕн 7-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерӳ

Октябрĕн 7-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле пирĕн войскăсем противникпа **Сталинград** районĕнче тата **Моздок** районĕнче çапăçнă. Ытти фронтсенче нимĕнле улшăну та пулман.

* * *

Сталинград районĕнче хаяр çапăçусем пынă. Противник çĕнĕ вăйсем илсе пырса вĕсене çийĕнчех çапăçăва кĕртсе ярать. Нимĕç пехотин батальонĕ, 11 танк пулăшса пынипе, Н-ски часть хӳтĕлекен позицисене 6 хут атакăланă. Противникăн пур атакисене те сирсе янă. Пирĕн боецсем 5 танк пĕтерсе тăкнă тата гитлеровецсене пĕр ротăна çити вĕлерсе пĕтернĕ. Тепĕр участокра пирĕн артиллери нимĕçсен 3 танкне персе çĕмĕрнĕ, минометсен 2 батарейине пĕтерсе тăкнă тата тăшманăн пехотине пĕр батальона çити вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Сталинградран çурçĕр-хĕвеланăçнерехре пĕр участокра пирĕн чаçсем активлăн çапăçса хăйсен позицийĕсене лайăхлатнă. Ытти участоксенче пирĕн войскăсем противник пехотин контратакисене сире-сире янă. Пирĕн пĕр чаçăн боецĕсем хӳтĕлекен высотана гитлеровецсем 10 хут атакăланă. Çав çапăçура противникăн 800 салтакпа офицер ытла вилнĕ, 27 пулемет тата 4 миномет пĕтнĕ. Пехотăн пăшалĕпе персе, нимĕçсен 3 самолетне ӳкернĕ. Пирĕн боецсем 2 оруди, автоматсем, винтовкăсем тата боеприпассем тытса илнĕ.

* * *

Моздок районĕнче пирĕн чаçсем противникăн танкĕсемпе пехотин атакисене сире-сире янă. Бронебойщик Суворов юлташ нимĕçсен 2 танкне персе çĕмĕрнĕ, лейтенант Рылко противотанковăй пăшалпа персе противникăн 3 танкне пĕтерсе тăкнă. Н-ски чаçăн боецĕсем пĕр талăк хушшинче пĕтĕмпе нимĕçсен 7 танкне персе çĕмĕрнĕ е çунтарса янă тата гитлеровецсене пĕр ротăна çити вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Новороссийскран кăнтăр-хĕвелтухăçнерехре противник, фронта тин çеç пырса çитнĕ пехотнăй дивизие çапăçăва кĕртсе ярса, пирĕн пĕр высотана икĕ хут атакăланă. Гитлеровецсен пур атакисене те пирĕн войскăсем сирсе янă. Çак тактика енчен питех те паха пулса тăракан высота патне пымалли вырăнсенче пулса иртнĕ çапăçура противникăн 400 салтакпа офицер таран пĕтнĕ. Пирĕн боецсем 5 миномет, 11 пулемет тата боеприпассем тытса илнĕ. Тыткăна илнисем пур.

* * *

Вилнĕ нимĕç фельдфебелĕ Георг Шустер çумĕнче Дюссельдорфа хăйĕн арăмĕ патне яма тесе çырнă çырăва тупнă. Çав çырура çапла каланă: «Юн юхтарса çапăçнă хыççăн кăна эпир кăшт малалла куçма пултаратпăр. Халĕ вырăссенчен çĕрĕн кашни метрне вĕçĕмсĕр пысăк çухатусем тӳссе кăна тытса илме тивет. Çапăçусем мĕн тери хаяррăн пулса пынине каласа пама та çук. Российăра пĕлтĕртенпе вăрçакан салтаксем — хальхи пек йывăрлăхсем нихăçан та пулман, тесе калаççĕ. Вырăссем пире час-часах штык вĕççĕн тăрса çапăçтараççĕ. Енер пирĕн ротăран 46 çын пĕтнĕ... Пирĕн нервсем урăх чăтса тăраймаççĕ. Кунтан тĕлĕнмелли те çук. Кашни кунах çухатусем те çухатусем...»

* * *

Аяларахра нимĕç салтакĕ Гейнц патне Иоганна Рохе ятлă çын Вейссенфельсран çырнă çырăва пичетлетпĕр: «Пирĕн патăрта халь вырăссем — арçынсемпе хĕрарăмсем тата ачасем — нумай ĕçлеççĕ. Вĕсем пире питех те кураймаççĕ, май килсенех тараççĕ. Икĕ эрне каялла Куштбах господин Винбергерта икĕ вырăса тытнă. Фрейбург патĕнче пĕр лесник лагертен тарнă темиçе вырăса тытса чарма хăтланнă, анчах та лешсем хирĕç тăнă. Çак эрнере пирĕн вахмистр ялта имениран тарнă икĕ вырăс хĕрне тытнă. Çав хĕрсене резина патакпа хĕненĕ».

* * *

Хиртенбергра (Австрире) боеприпассен заводĕнче нимĕç приемщикĕсем нумай артиллери снарядне пăрахăçланă. Çавна май полици пĕр ушкăн рабочие арестленĕ. Персе пăрахассипе хăратнă пулин те, рабочисенчен нихăшĕ те снарядсене пăснă çын çинчен полицие каламан. Австрири тепĕр çар заводĕнче такамсем нумай тара пăрахăçа кăларнă.

Çĕркăмрăкне усăсăр расходлаççĕ

Тăван çĕршывпа фронт умĕнчи тивĕçе тӳррĕн пурнăçласа, Канаш станцинчи паровозсен деповĕнчи малта пыракан машинистсем Каляганов, Харитонов, Овчаренко, Николаев, Введенский т. ыт. юлташсем уйăхран уйăха темиçешер тонна çĕркăмрăкĕ перекетлесе хăвараççĕ. Аслă уяв ячĕпе пуçланнă социализмлă ăмăртура Харитоновпа Овчаренко машинистсем сентябрь уйăхĕн пĕр вунă кунлăхĕнче кăна 7 тонна çĕркăмрăк перекетлесе хăварнă. Вĕсем пĕрре кайнă чухнех 800-шер килограмм таран çĕркăмрăкĕ перекетлеççĕ.

Анчах малта пыракан машинистсем хĕл валли çĕркăмрăкĕ ытларах перекетлес тĕлĕшпе тăрăшса ĕçленине топливо складĕнче ĕçлекенсем тивĕçлипе хакламаççĕ. Поездсене илсе çӳренĕ чухне паровозсен бригадисем çĕркăмрăкĕн кашни килограмне тем пекех типтерлĕн тыткалаççĕ тата ăна перекетлеме тăрăшаççĕ пулсан, топливо складĕнче ĕçлекенсем (склад начальникĕ Балашов) çĕркăмрăкне питех те типтерсĕр тыткалаççĕ. Складран паровозсем патне çĕркăмрăкĕ турттармалли çул çинче вуншар тонна çĕркăмрăкĕ сапаланса выртать. Çав тăкса сапаланă çĕркăмрăкĕ халĕ пылчăкпа çăрăнса пĕтнĕ. Унта сахалтан та 250—300 тонна ытла çĕркăмрăкĕ сая кайнă. Çакна Балашов пĕлет, хăй те кулленех çав çулпа паровозсен депоне каять, апла пулин те, çĕркăмрăкне тирпейлĕн упрас, ăна тăккаламасăр тыткалас тĕлĕшпе халĕ те складра çирĕп йĕркелĕх туман-ха.

Вăрçă кунĕсенче çĕркăмрăкĕн кашни килограмĕ хаклă. Аслă Октябрь умĕнхи социализмлă ăмăртăва хутшăнса Канаш деповĕнчи паровозниксем çĕркăмрăкне перекетлеме, паровозсене вутăпа илсе çӳретме обязательство илнĕ. Депори паровозсенчен пысăк пайне вутăпа илсе çӳретме хатĕрлесе çитернĕ, апла пулин те поездсем çаплипех çĕркăмрăкĕпе çӳреççĕ. Мĕншĕн тесен Канашри топливо складĕнче вутă çук, çавăнпа унăн вырăнне çĕркăмрăкĕ расходлаççĕ.

Балашов ку тĕлĕшпе айăпа хăй çинчен сирме «сăлтавсем» шыраса пурăнать. «Çывăхри леспромхоз пирĕн валли вутă сӳрĕккĕн хатĕрлет,—тет вăл,—урăх ниçтан та илме пĕлместпĕр».

Çапла вара Балашов паровозсен паркне вутăпа илсе çӳретмелле тăвас тĕлĕшпе СССР Çулйĕр Халăх Комиссарĕ Хрулев юлташ кăларнă приказа пурнăçламасть, ВКП(б) хула комитечĕпе партин Канаш узелĕнчи комитечĕ Балашовпа килĕшсе пурăнаççĕ.

П. НИКОЛАЕВ.

КАНАШ ХУЛИ. (**«Чăваш Коммуни» корр.**).

Мастерскойри стахановкăсем

ÇĔМĔРЛЕ. (**«Чăваш Коммуни» корр.**) Октябрьти социализмлă аслă революци XXV çул тултарнине чаплă çитĕнӳсем тунипе кĕтсе илес шухăшпа ĕçлесе, «Индпошив» мастерскойĕнчи работницăсем кулленхи ĕçре пример кăтартаççĕ. Вĕсем хăйсене панă заданисене хăвăртрах пурнăçлас тесе вăхăта пăхмасăр ĕçлеççĕ. Кашни кăçах мастерскойĕнче хĕрсе ĕç пырать.

Кунта ĕлĕкрех двухсотниксем пулман, халĕ акă вĕсем темиçен. Закройщица Валя Козлова иккĕмĕш уйăх ĕнтĕ нормăна 200 процент тултарса ĕçлет. Вăл ĕçкунĕпе туллин усă курать.

Мастерица Галина Антонова та тухăçлăн ĕçлет. Август уйăхĕнче вăл хăйне панă заказсене 2 хут иртерсе пурнăçланă. Сентябрĕн малтанхи кунĕсенче те вăл хăвăртлăхсене ӳстерсех пынă. Унăн ĕç пахалăхĕ уйрăмах лайăх. Çавна пула дирекци ăна производство заведующине лартрĕ. Халĕ вăл ытти рабочисене те хăй пек тирпейлĕ çĕлеме вĕрентет.

Октябрь уявĕ умĕнхи ăмăртура çĕвĕçсем Липская, Ларина, Питько, Шалапаева юлташсем лайăх результатсем кăтартаççĕ. Вĕсем — ударницăсем, хăйсен ĕç нормисене вăтамран 115—150 процент тултарса пыраççĕ.

Мастерскойра уйрăм рабочисемпе работницăсем кăна мар, бригадăсем те пĕр-пĕринпе ăмăртаççĕ. Ăмăрту стахановецсен хисепне ӳстерсе пыма пулăшать.

Уяв парнисем хатĕрлеççĕ

ÇĔМĔРЛЕ. (**Хамăр корр.**). Хĕрлĕ Çар воинĕсем патне уяв парнисем ярса парас ыйтупа чылай çĕрте ятарласах пухусем пулса иртрĕç. Тăван боецсем патне парнесем ярас ĕçе кашни колхозпа предприяти коллективĕ хутшăнма тăрăшать.

Ялхуçалăх ĕçĕнче малта пыракан Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз совет воинĕсем патне 100 килограмм тулă çăнăхĕ, 12 килограмм çу ярса парать. Кусемсĕр пуçне кунти колхозниксем уйрăм парнесем хатĕрлеççĕ. Вĕсем, çимелли япаласемсĕр пуçне, ăшă тумтирсем те ярса параççĕ. Ку таранччен çăматăсем йăвалама 9 килограмм çăм, 4 носки, алшишсемпе çĕлĕксем тата ытти те пухнă.

Мăн Улхашри «Красноармеец» колхоз членĕсем фронтри боецсем патне 50 парнерен кая мар ярса параççĕ. Вĕсем хушшинче типĕтнĕ какай, сало, печени, ăшă носкисемпе алшишсем, сăмса тутрисем, табак, бритва приборĕсем т. ыт. те. Кунсăр пуçне тата колхоз хăйĕн фондĕнчен 60 килограмм какай, 300 килограмм купăста ярса пама хатĕрленет.

Егоркинăри «Большевик» тата Турханти «Комбинат» колхозсем кашниех фронтовиксем патне 60 килограммшар какай, 200 килограммшар тулă çăнăхĕ, «Красный Октябрь» колхоз 11 килограмм çу яраççĕ, «Борец» колхоз 3 така какайне, «Ударник» — пĕр сысна какайне колбаса тума леçсе панă.

Хĕрлĕ Çар воинĕсем валли парнесем хатĕрлес ĕçе комбинатри рабочисем те активлăн хутшăнчĕç. Вĕсем тĕрлĕрен çимĕçсем илме 10 пин тенкĕ ытла укçа пухнă.

* * *

ИШЛЕЙ. Районри колхозсемпе колхозниксем Октябрь уявĕ ячĕпе Хĕрлĕ Çар воинĕсем патне парнесем яма хатĕрленеççĕ.

Шетмĕпуç ялсоветĕнчи «Восток» колхоз 10 килограмм пыл, 600 çăмарта, 19 хурпа чăх какайне районри комиссин складне леçсе пачĕ. Кунсăр пуçне кунти уйрăм колхозниксем 20 парне хатĕрленĕ.

Çавнашкалах Шурча ялсоветĕнчи «Самолет» колхоз 5 килограмм çу, 200 çăмарта, Ишекри Сталин ячĕпе тăракан колхоз 720 килограмм купăста, 833 килограмм çĕрулми, 32 килограмм сухан хатĕрлесе леçсе пачĕ.

П. ЛУКИН.

* * *

ЕЛЧĔК. Кушкăри «КИМ» колхоз членĕсем хушшинче çĕршывăн паттăр воинĕсем валли Октябрь уявĕ ячĕпе парнесем пухасси анлăн сарăлса пырать. Колхозниксем фронтовиксем валли алса-чăлха, çыхса хатĕрлеççĕ. Кашни килтен сĕт-çу, çăмарта, какай параççĕ.

«КИМ» колхоз Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли 1 центнер шур çăнăх, 200 çăмарта, 5 килограмм çу, 50 килограмм сысна какайĕ хатĕрлет.

Н. МАРТЫНОВ.

* * *

КАЛИНИНО. Услапари «Броневик» колхоз колхозникĕсем, Шупашкар районĕнчи Шĕнерпуçĕнчи «Молния» колхоз колхозникĕсем Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли парнесем пухасси çинчен чĕнсе каланине пысăк хаваслăхпа сӳтсе яврĕç. Колхозниксем хăйсен вăйĕпе 50 килограмм тулă çăнăхĕ, 15 килограмм пыл, 10 чăх, 100 килограмм çĕрулми, пĕр ăшаланă сысна сури т. ыт. парнесем те çак кунсенчех ярса параççĕ.

Кунсăр пуçне тата колхоз Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли 9 килограмм çăм, пĕр кĕрĕк пиншак, 2 ваткăллă фуфайка, 2 ваткăллă брюки, 3 çĕлĕк тата ытти ăшă япаласем ярса парать.

Бор. ШОРНИКОВ.

* * *

КАНАШ, октябрĕн 6-мĕш. (**Хамăр корр.**). Октябрьти аслă уяв ячĕпе хулари ĕççыннисем Хĕрлĕ Çарăн паттăр воинĕсем патне паха парнесем ярса параççĕ. Парнесем хатĕрлесе парас ĕçе ĕççыннисен йышлă масси активлăн хутшăнса пырать.

Паянхи куна Хĕрлĕ Çар боецĕсем патне яма хулари ĕççыннисем пурĕ 300 килограмм премĕк, 200 килограмм печени, 180 килограмм махорка, 20 килограмм варени, 300 килограмм канфетка, 150 литр эрех, 2.640 çăмарта, 150 килограмм колбаса, 55 хур тата ытти çимĕçсем те нумай пухса панă.

Отечественнăй аслă вăрçă фрончĕсенче

Совет артиллерисчĕсем Сталинградшăн пыракан çапăçусенче

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (**ТАСС спецкорĕ**). Сталинград районĕнче çаплах хаяр çапăçусем пыраççĕ. Пирĕн чаçсем кашни урама вăйлăн хӳтĕлеççĕ, нимĕçсем хĕссе пынине чарса тăраççĕ. Фашистсем, питех те пысăк çухатусем тӳснине пăхмасăрах, малалла татса кĕме тăрăшаççĕ. Совет боецĕсем противникăн йышлăрах вăйĕсен татти-сыпписĕр туса пыракан атакисене çирĕп тăрса сирсе пыраççĕ.

Михаил Гонтарь лейтенант ертсе пыракан артиллери подразделенийĕ урамри çапăçусенче хастарлăн кĕрешет. Боецсен пĕр ушкăнĕ хăйĕн командирĕпе пĕрле, наступлени туса пыракан тăшманпа хĕрӳллĕн тытăçса илсе, тăшманăн 4 танкне пĕтерсе тăкнă, артиллери тĕл пенипе пĕр батальона çити пехотăна сапаласа янă тата минометсен 4 батарейине пусарса лартнă. Гитлеровецсем пирĕн огневой позицисем патнех пырса çитсен, артиллеристсем вĕсем çине гранатăсем вăркăнтарнă. Штык вĕççĕн тăрса çапăçса, тăшманăн автоматчикĕсене пĕр ротăна çити пĕтерсе тăкнă. Гонтарь лейтенант çав çапăçура хăй противникăн 30 салтакĕпе офицерне çити вĕлернĕ.

Беляев лейтенант нимĕçсем йышăннă урама çитнĕ те, пĕр çĕмрĕк танка кĕрсе ларса, нимĕçсен автоматчикĕсене танкăн туппипе пеме тытăннă.

Завод поселокĕн районĕнчи хаяр çапăçусенче политрук Василий Егупов ертсе пыракан батарея ăнăçлăн кĕрешнĕ, Егупов вăл стройран тухнă командир вырăнне тăнă. Артиллеристсем хăйсем йышăннă рубежа 12 сехет хушши хăйсен аллинче тытса тăнă. Çав вăхăт хушшинче вĕсем 3 танк тата 70 нимĕçе пĕтерсе тăкнă. Оруди расчечĕсем сывлăшран атакăланине сирсе янă чухне тăшманăн 2 самолетне персе ӳкернĕ.

Моздок районĕнче

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (**ТАСС спецкорĕ**). Пирĕн чаçсем фронтăн пĕр участокĕнче тăшманăн атакине сирсе ярса контратака тунă та фашистсене пысăк çухатусем тӳстернĕ. Çав участокра нимĕçсен 540 салтакĕпе офицерĕ вилсе выртнă. Пирĕн артиллерипе минометсем тăшманăн 3 танкне, 2 минометне, 2 орудине, 8 автомашинине пĕтерсе тăкнă. Кунсăр пуçне, красноармеецсем пĕр юсавлă оруди, радиостанци тата 900 артиллери снарячĕ тытса илнĕ. Тепĕр участокра пирĕн боецсем тăшмана хирĕç контратака тунă та 400 гитлеровеца вĕлернĕ тата тăшманăн икĕ танкне çунтарса янă.

Нимĕçсем халĕ çапăçăва танксене йышлăн кĕртсе ямаççĕ. Танксем халĕ пĕчĕк ушкăнсемпе пыраççĕ, вĕсем е наступлени тăвакан пехота речĕсенче, е ун хыççăн, куçса çӳрекен огневой точка вырăнне пулса пыраççĕ.

Тăшман мотопехотăпа танксен çĕнĕ резервĕсене иле-иле пырать. Çав вăхăтрах гитлеровецсем дзотсем, противотанковăй чăрмавсем тăваççĕ. Тăшман вăйлăн çапăçма хатĕрленет.

Т. ОШАРОВСКИЙ.

Новороссийск районĕнче

ДЕЙСТВУЮЩИ АРМИ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (**ТАСС спецкорĕ**). Новороссийскран кăнтăр-хĕвелтухăçнерехре çаплах хаяр çапăçусем пыраççĕ. Нимĕçсем çапăçăва çĕнĕ резервсем кĕртсе пыраççĕ. Фронта тăшманăн çĕнĕ горнострелковăй чаçĕсем пынă. Нимĕçсем пирĕн уйрăм высотасене кункаçа икшер, виççшер хут атакăланă. Тăшманăн пур атакисене те сирсе янă. Хăшпĕр участоксенче пирĕн чаçсем вăйлă контратакăсем тунă. Гитлеровецсен хăйсем нумаях пулмасть йышăннă халăх пурăнакан пунктран тухса каймалла пулнă, çапăçу хирĕнче вĕсен 250 çынна яхăн вилнĕ.

Тихоступ юлташăн подразделенийĕнчи артиллеристсем харăс персе тăрса, тăшманăн пехотине 2 ротăна çити вĕлерсе пĕтернĕ тата боеприпассем тиенĕ темиçе машинăна, унтан çар пурлăхĕ хунă пысăк склада пĕтерсе тăкнă. Новороссийскран çурçĕр-хĕвелтухăçнерехре пирĕннисем темиçе çынна тыткăна илнĕ. Румынсен виççĕмĕш горнострелковăй дивизине аркатса тăкнă тата пĕр участокра тăшмана тусем çинчен Кубань тӳремлĕхĕ çине хăваласа янă. Пирĕн чаçсем халĕ хăйсем йышăнса илнĕ рубежсенче çирĕпленсе тăраççĕ.

Тăшманăн тылĕнчи пирĕн разведчиксем активлăн кĕрешеççĕ.

К. ПУХОВ.

Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли—ăшă тумтирсем

ÇĔМĔРЛЕ. (**Хамăр корр.**). Егоркинăри «Большевик» колхоз членĕсем Хĕрлĕ Çар воинĕсем валли ăшă тумтирсем хатĕрлес ĕçе активлăн хутшăнчĕç. Ку таранччен вĕсем 32 килограма яхăн çăм, 8 тир, 2 простыня, 6 мăшăр алшиш, 27,5 метр пир тăла т. ыт. те пухса районри комиссин складне леçсе панă.

Вулав çурчĕсем ĕçлемеççĕ

КАЛИНИНО. Хальхи вăхăтра кашни вулав çурчĕ, кашни клуб халăх хушшинче большевикла сăмаха саракан агитпункт пулса тăмалла. Анчах Тури Карачурари вулав çурчĕн пуçлăхĕ А. Егорова хăйне шанса панă ĕçе кирлĕ пек туса пыма тăрăшмасть, çавна пула вулав çурчĕ начар ĕçлет. Егорова юлташ масса хушшинче докладсем, лекцисем туса иртерес ĕçе йĕркелесе яма шутламасть те.

Çавăн пекех Малти Кăкшăмри вулав çурчĕ те ĕçлемест. Унăн пуçлăхĕ Д. Яковлева вулав çуртне пырса та курăнмасть, çурт яланах хупă тăрать. Парти райкомĕн пропагандăпа агитаци отделĕпе райçутĕç отделĕн вулав çурчĕсен ĕçĕсене лайăхлатма тăрăшас пулать.

К. ТИМОФЕЕВ

Парăмсене срокчен тӳлесе татаççĕ

ВĂРМАР. Аслă Чак ялсоветĕнчи партипе совет активисчĕсем финанс планне срокра тултарассишĕн пĕтĕм вăйĕсене хурса ĕçлеççĕ. Вĕсем колхозниксене фронт ыйтнă пек ĕçлесси çинчен тĕплĕн каласа ăнлантараççĕ. Çакна май, ялсовечĕ виççĕмĕш кварталта страховка укçи пухас плана срокчен 106 процент, ялхуçалăх налогĕ пухас плана 107 процент тултарчĕ.

Колхозниксем хăйсен парăмĕсене срокчен парса татаççĕ. «Ударник» колхоз членĕ П. Федоров государство умĕнчи парăмсене чи малтан тӳлесе татнă. Карл Маркс ячĕпе тăракан колхозри А. Исакова, Е. Никифорова, А. Чернова юлташсем те ялхуçалăх налогĕпе страховка укçисене срокчен тӳлесе татнă.

В. АНДРИЯНОВ.

Ют çĕршывсенче

Уилки Чунцинре пулни

ЧУНЦИН, октябрĕн 5-мĕшĕ. (ТАСС). Рузвельтăн личнăй представителĕ Уилки Китай республикин президенчĕ Линь—Сень патĕнче тата генералиссимус Чан-Кай-ши патĕнче пулнă. Çав кунах Уилки ютçĕршыв ĕçĕсен вице-министрĕ патĕнче, çар министрĕ патĕнче, çавăн пекех тата çар совечĕн çуртĕнче Чан-Кай-шипе унăн арăмĕ Сун-Мей-Лин тунă кăçхи апатланура пулнă. Çав апатланура дипломатиллĕ корпусăн членĕсем тата çарпа политикăн паллă деятелĕсем пулнă. Апатланура Уилкипе Чан-Кай-ши пĕр-пĕрне сăмахсем тухса каланă.

Уилки Чан-Кай-шине Рузвельт ячĕпе салам каланă, вăл çапла каланă: «Эпĕ çак вăрçа ирĕклĕхшĕн тĕнчипе пыракан аслă çапăçу тесе шутлатăп. Çакăн пек çапăçура хăюсăррисем çĕнтерме пултараймаççĕ. Çак çапăçура хăйсен халăхĕсене хăюллă плансене пурнăçа кĕртмешкĕн хавхалантарма пултаракан хăюллă та хастарлă çулпуççем те пĕр хăйсем кăна çĕнтерме пултараймаççĕ. Хăюсăррисем вĕсем çĕнтерме кирлĕ татăклă ĕçсем тумалли саманта тепĕр вăхăта хăвармашкăн кирек хăçанах та сăлтавсем тупĕç. Эпĕ халь çеç Египетра, Çывăхри Хĕвелтухăçĕнче, Российăра пултăм, халĕ, акă, Китая килтĕм. Эпĕ Египетра тата Российăра фронтсенче пултăм, унта эпĕ çар деятелĕсемпе тата государство деятелĕсемпе калаçрăм, эпĕ тата (çакă вăл пуринчен те пахарах пулса тăчĕ) вуншар ахаль çынпа калаçрăм. Эпĕ çакна ĕненсе çитрĕм: вĕсем хăйсем пĕлнĕ пек шухăшласа каланинче специалистсен аслă сăмахĕпе тан аслăх пур. Эпĕ çакна куртăм: Каирти, Мускаври тата Чунцинри ахаль çынсем, рядовой граждансем, хăйсен ирĕклĕхне юратаççĕ, вĕсем вăрçăра шăп хальхи вăхăтра ĕçе тытăнасшăн. Ахаль çын вăл союзлă çĕршывсем пĕрлешсе пур çĕрте те наступлени пуçласа ямалли вăхăт килсе çитнине сисет. Африкăри, Азири, Европăри е Америкăри ахаль çын вăл хăйĕн çулпуçĕнчен малта тăрать. Вăл вăрçа малалла ярасшăн. Вăл ĕçе вĕçлесшĕн. Вăл Германипе Японие çĕнтерме çук текен халлапа ĕненми пулнă, вăл унран хăрамасть ĕнтĕ. Союзлă çĕршывсен хăватне ĕçе яманни, наступлени ĕçне паллă мар вăхăта хăварни ăна çилентерет. Ахаль çын вăл татăклă ĕçсене халех пуçласа яма хатĕр. Çак ахаль çынра—союзлă çĕршывсен вăйĕ. Вăл пирĕн ĕç тĕрĕссине ĕненни ăна çав тери пысăк çын туса хурать. Пирĕн унăн хавхаланăвĕпе, энтузиазмĕпе хĕçпăшалланмалла, хастарлă атака тумашкăн противника халех аркатса тăкмалла пырса çапмалла, çав атака пире хамăр çул çинчен агрессиллĕ çĕршывсене сирсе пăрахса çĕнĕ тĕнче патне, тĕрĕслĕх, ирĕклĕх, пĕртанлăх тĕнчи патне, мĕнпур халăхсене, нацисене тата кашни уйрăм çынна усă майсем паракан тĕнче патне кайма май парĕ».

Уилки сăмахне ответлесе, Чан-Кай-ши çапла каланă: Уилки Китай халăхне Америка правительствипе халăхĕ вăрçă ĕçĕсене пĕрлешӳллĕ тума тăрăшни çинчен тĕплĕнтерех каласа парĕ, çакă вара Китай халăхне çапăçура çĕнтермешкĕн тата ытларах хавхалантарĕ, тесе шанса каланă.

Финляндире партизанла движени ӳссе пырать

СТОКГОЛЬМ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС). Хельсинкирен килнĕ çынсем çапла калаççĕ: Финлянди влаçĕсене Учейски районĕнчи партизансен пысăк отрячĕ кĕрешни хытă пăшăрхантарать.

Финн патриочĕсем Финляндин çурçĕр пайĕнче пухăнса тăнă Германи чаçĕсене пĕр канăç та памаççĕ. Нумаях пулмасть партизансем нимĕçсен карательнăй отрядне аркатса тăкнă. Гитлеровецсен 40 çынна çити вилнĕ. Нумай трофейăсем тытса илсе, патриотсем тарса çухалнă.

Партизансем нимĕçсен обозĕсене тапăнаççĕ, çапла вĕсем боеприпассемпе продовольстви илсе пырас ĕçе кансĕрлеççĕ. Вĕсем июнь, июль тата август уйăхĕсенче нимĕçсен 17 обозне тытса илнĕ.

Сентябрĕн пĕрремĕш çуррине партизансем нимĕçсен аэродромне хăюллăн тапăннă. Çак чăрсăр операцире вĕсем 5 бомбардировщика, 2 транспортнăй самолета тата разведка тăракан пĕр самолета пĕтерсе тăкнă, 70 нимĕç салтакĕпе офицерне яхăн вĕлернĕ.

Нимĕç захватчикĕсене Инари районĕнче кĕрешекен партизансен отрячĕ вăйлăн пыра-пыра çапать.

Финляндире партизанла движени çав тери вăйлăланса кайнă, çавна пула шалти ĕçсен министрĕ Хорели халăха «влаçсене партизансене тытма пулăшма» ятарласа чĕнсе каланă. Финн халăхĕ вăл чĕннине хăлхана чикмен. Партизансене тытма çук. Хресченсем патриотсене продовольстви парса тăраççĕ тата хăрушлăх çинчен пĕлтерсе тăраççĕ.

Партизансен речĕсем кунсеренех ӳссе пыраççĕ. Партизансем хушшинче финн салтакĕсем те сахал мар.

Германин Норвегири çарĕнче пулнă пăлхав

ЛОНДОН, октябрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Альтара (Çурçĕр Норвегире) пăлхав тунăшăн 3—4 пин нимĕç салтакне арестленĕ. Хаçатсем пĕлтернĕ тăрăх, Харстадри çар трибуналĕ вуншар çынна асаплантарса вĕлермелле тунă.

Тронхеймра чрезвычайнăй положени тунă

СТОКГОЛЬМ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС). Германин Норвегири комиссарĕ Тербовен кăларнă приказ тăрăх, Тронхейм провинцинче паянтан пуçласа уйрăм распоряжени париччен чрезвычайнăй положени пулать. Çав приказа юлашки вăхăтра Тронхеймра тата çыран хĕрринче саботажсем йышлăланса кайнă пирки кăларнă.

Приказра халăх саботаж тунă çынсене пулăшнине кăтартса панă.

Çав приказ тăрăх, каçхине 5 сехет иртсен урамра çӳреме тата çуртсенчен ирĕк памасăр тухма юрамасть. Театрсем, киносем, цирксем хупăнаççĕ. Пуху пухма чарса лартнă. Çак распоряжение пăсакансене чрезвычайнăй трибунал судне параççĕ.

Гитлерла палачсем Польшăра тискер ĕçсем тăваççĕ

СТОКГОЛЬМ, октябрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС). Гитлеровецсем поляксене калама çук хытă пусмăрлаççĕ. Юлашки вăхăтра вĕсем ялти çынсене çĕнĕрен ялĕ-ялĕпе урăх çĕре хăваласа каяççĕ, пуринчен ытла Хĕвелтухăç Польшăра çапла тăваççĕ. Урăх çĕре куçарнă чухне хĕрарăмсене нумайĕшне вĕлереççĕ, мĕншĕн тесен вĕсем хăйсене панă 20 минута хушшинче хăйсен хваттерĕсенчен тухса кайма тата ачисене илсе тухма ĕлкĕреймеççĕ. Любартовски уездри пĕр вырăнта халăх СС унтер-офицерне вĕлернĕ. Унта пырса çитнĕ карательнăй экспедици вара вырăнти 214 çынна персе вĕлернĕ. Церлицкора (Тури Силезире) 33 çулхи поляка Эмиль Трепана концентрациллĕ лагерьтен тарнăшăн тата ют çĕршывсен радио передачисене сарнăшăн çакса вĕлернĕ. Ăна Трепа çурчĕ патĕнче хăйĕн ашшĕ-амăшĕсем умĕнче çакса вĕлернĕ. Хăйне вĕлерес умĕн Эмиль çапла кăшкăрса янă: «Нимĕç палачĕсем тĕп пулччăр!»—тенĕ.

Балтика çумĕнчи оккупациленĕ совет республикисенче çынсене йышлăн асаплантарса вĕлереççĕ

НЬЮ-ЙОРК, октябрĕн 5-мĕшĕ. (ТАСС). Юнайтед пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, нимĕçсем Рига тĕрминче 14.000 еврее, çав шутрах ачасене те, асаплантарса вĕлернĕ; вĕсем тата Балтика çумĕнчи республикăсене хăваласа янă темиçе çĕр голландеца тата çĕр бельгиеца яхăн вĕлернĕ. Вĕсене 14 кун хушшинче вĕлерсе пĕтернĕ.

Англипе Германи хушшинчи сывлăшри вăрçă

ЛОНДОН, октябрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС): Авиаци министерстви пĕлтернĕ тăрăх, октябрĕн 6-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле Англи бомбардировщикĕсен пысăк соединенийĕ Хĕвеланăç Германири тĕрлĕ объектсене тапăннă.

Хăйсен базисене 10 самолет таврăнман.

Мадагаскарти лару-тăру

Официально пĕлтернĕ тăрăх, Англи войскисем Антсираберен кăнтăралла куçса пыраççĕ. Маджунга енчен наступлени туса пыракан войскăсем çав хулана йышăнсан 23 кун хушшинче 460 миля кайнă. Çак колонна халĕ Таматаваран пыракан тепĕр колоннăпа пĕрлешнĕ. 450 миля тăршшĕ чугунçул, утрав çинчи пĕтĕм чугунçул транспорчĕ тенĕ пекех, халĕ англичансен аллинче тăрать.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Чувашский Государственный Педагогический Институт НКП РСФСР в г. Мар Посаде доводит до сведения гр-н, принятых на 1 курс, что учебные занятия в институте начались 1-го октября.

Не явившиеся до 15 октября будут отчислены из числа студентов.

ДИРЕКЦИЯ.

Чувашской конторе Госбанка

ТРЕБУЮТСЯ на постоянную работу: кредитные инспектора для конторы и отделений Госбанка, опытная стенографистка, шофера, кочегар, конюха, вахтеры (охранники).

Обращаться по адресу: г. Чебоксары, ул. К. Маркса, 25, отдел кадров.

Разыскиваем двух лошадей:

1) кобылу сивую и 2) мерина темно-гнедой масти. Обе лошади небольшого роста. Пропали из деревни Атрать, Алатырского района.

Знающих местонахождение их просим сообщить за вознаграждение по адресу: п/о Вурнары, Вурнарского района, Обозоремонтная мастерская.

2—1

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары. ул. Володарского, 5 Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редакци секретарĕн — 4—26, пропагандăпа парти пурнăç пайĕн — 3—99, ялхуçалăх пайĕн — 5—31, издательство конторин — 0—23.

НТ 1073 Типография №1 Управления полиграфпромышленности при СНК ЧАССР, Заказ № 2. Ф 6. 58 84 п. л.